

Bijzondere bijen

op onze schorren

Epeolus tarsalis op Sint Philipsland, foto Lucien Calle.

Stichting Landschapsbeheer Zeeland heeft in opdracht van Projectbureau Zeeweringen een veldonderzoek verricht naar buitendijks levende bijen in Zeeland. Dit resulteerde in december '15 in het rapport "Bijennestheuvels langs de Oosterschelde en de Westerschelde in 2014 en 2015, functioneren en beheer", geschreven door Luciën Calle.

Het gaat hierbij om de nestelplekken voor twee zeldzame solitaire bijensoorten, de schorzijdebij (*Colletes halophilus*) en een ondersoort van de schorviltbij, de *Epeolus tarsalis* Rozenburgensis. Het zijn typische soorten voor de Zeeuwse schorren, omdat ze hun nectar halen van de zeeaster of zulte (*Aster tripolium*), oftewel de eetbare lamsoor. Ze vliegen als die plant bloeit, in september en oktober. Iedere bij maakt een eigen nest door een gangetje te graven in de grond. Ze nestelen graag in een groep dicht bij elkaar, en die nestelplaats moet niet verder dan 500 meter van hun nectarplanten af zijn. De schorzijdebij komt aan die naam omdat ze de binnenkant van de nestcelletjes bekleedt met een zijdeachtig laagje, waar de eitjes op gelegd worden. De ontwikkeling van ei tot larve tot pop duurt een jaar. Dan worden de poppen weer bijen en vliegen uit. De schorviltbij gedraagt zich als koekoek ten opzichte van de zijdebij want ze

legt haar eitjes stiekem in het nest van die zijdebij, en haar larven kapen dan het voedsel van de zijdebijlarven weg. De schorzijdebij staat op de rode lijst, en bovengenoemde schorviltbij komt alléén in Zeeland voor. Tijdens het veldonderzoek werden van beide soorten flink wat bijen aangetroffen binnen onze gemeentegrenzen.

In de afgelopen acht jaar zijn er na de herstelwerkzaamheden aan de dijken zo'n 30 kunstmatige buitendijkse nestelplekken aangelegd. Hiervan blijken er nog 21 voor de bijen geschikt te zijn, waarvan 7 op Sint-Philipsland en 4 op Tholen. Als je het niet weet, valt zo'n nestelplaats totaal niet op. Het is een licht verhoogde plek aan de rand van de zeedijk. De begroeiing, bijvoorbeeld grassoorten als Kweek of Glanshaver of Akkerdistel en Reukeloze kamille, moet de grond niet volledig bedekken. Je moet de grond ertussen kunnen zien en dan oog hebben voor een grote groep kleine gaten van nauwelijks een centimeter doorsnee. Lichtbegroeide vaste zandgrond is het meest geschikt. Enig beheer is nodig in de vorm van maaien vóór het broedseizoen, en soms moet overvloedige plantengroei met wortel uitgetrokken worden.

De conclusie van het rapport is dat over het algemeen de nestheuvels voldoen. Het overgrote deel van de schorzijdebijen nestelt in de aangelegde heuvels. Ook de schorviltbij is in een groot aantal heuvels gezien. Tholen en Sint-Philipsland nemen een belangrijke plaats in voor het voortbestaan van deze zeldzame bijensoorten!

Het volledige rapport is op internet te vinden via www.landschapsbeheerzeeland.nl.

Voor meer info: www.wildebijen.nl.

Marthe Bouvy.

Sint Philipsland, foto Lucien Calle.